

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

Titulus XXXVIII. De Pœnitentiis & Remissionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

Ecclesia pro delictis valde excessivis non habet poenam condignam : ergo excessivè delinquentes statim sunt tradendi Curiae Sæculari, ut secundum Leges condignè puniantur. 3. In c. novimus 27. de P. S. Clericus, qui commisit crimen falsationis litterarum Apostolicarum, vel aliud flagitium grave, non solum dampnabile, sed damnosum, jubetur statim degradari, & tradi foro sæculari : ergo de Jure Communi non tantum propter expressa ibi delicta, sed & propter similia in atrocitate statim habet locum Degradatio & dicta traditio. R. ad 1. N. Conf. Atrociora delicta possunt & solent gravius puniri, quin statim procedatur ad Degradationem, poenam ultimam & gravissimam. Ad 2. N. Ant. Licet enim Ecclesia non inferat mortem, infert tamen poenam perpetui & ærumnosi carceris, aut triremium, quæ æquiparatur morti, & quibusdam molestior accidit, quàm ipsa mors ; multis enim optabilis est mori statim, quàm sine spe liberationis per totam vitam affligi tam graviter. Ad 3. Imprimis per aliud flagitium damnosum potest intelligi tale, cui pariter à Jure est imposita Degradatio, sicut dictæ falsationi ; nam tò aliud est dictio repetitiva similium. Deinde dici potest, falsationem litterarum Apostolicarum ibi specialiter excipi : exceptio autem firmat regulam in contrarium. Denique in pœnalibus non est facienda extensio à casu in specie expresso ad alios in specie non expressos, & ad delicta, licet majora, vel licet eadem, aut etiam major in iisdem reperiatur ratio. arg. l. 155. §. 2. ff. §. c. 15. 49. de R. J. in 6.

32. Dico 12. Judex Sæcularis, cui traditur degradatus, non potest novum processum instituere circa causam & crimen, propter quod degradatio facta est, si crimen sit fori merè Ecclesiastici, uti hæresis, celebratio Missarum à non sacerdote facta &c. sed tenetur stare sententiâ Judicis Ecclesiastici, eamque executioni dare. 2. si verò crimen sit mixti fori, uti Adulterium, Sodomitia &c. potest, licet non teneatur, causam de novo cognoscere (non verò de processu, à Judice Ecclesiastico prius instituto, ejusque iustitia, vel de actu degradationis ; cum quoad personas Ecclesiasticas, earumque actiones jurisdictionem non habeat) ac, prout invenerit, condemnare & punire. 3. si autem Judex Sæcularis tali casu non puniverit morte, vix iterum justè degradatus in pristinum statum restitui solet, atque à solo Pontifice posset. Pars 1. claret ex c. 2. 3. 12. de Judic. §. c. 9. de hæreticis. c. 18. eod. in 6. Pars 2. sumitur ex Nov. 123. c. 21. §. 1. & ratione, quia circa crimen mixti fori competit jurisdictio etiam Judici Sæculari : & cum persona jam sit degradata, ei non ampliùs patrocinatur privilegium personale Fori. Pars 3. ex can. 1. 2. d. 50. ubi degradatio dicitur ex natura sua esse poena perpetua, adeoque de Jure Communi, in quo inferior Papa nihil potest, est irremissibilis. Aliud foret, si Clericus fuisset injustè degradatus ; talem quippe teneretur Episcopus restituere, & quidem servatis solennitatibus, nimi-

rum traditione instrumentorum & vestium, quæ tradita sunt eidem in sua Ordinatione acque ablata in Degradatione, ut docet Sicut. cum Panormit. Cæterum degradatus tenetur recitare Horas Canonicas, ut ante, ne ex malitia sua reportet commodum contra c. 7. de Judic. §. c. 9. de dolo. Si autem consecratus, validè consecraret ; quia potestas & character Sacerdotalis est inaufertibilis. Rursum realiter Degradato non debet ab Ecclesia designari sustentatio congrua, licet debeat Deponitus ; quia iste tenetur clericè vivere, ac retinet privilegium Fori & Canonis, non item ille.

TITULUS XXXVIII. De Pœnitentiis, & Remissionibus. SUMMARIUM.

1. Pœnitentia consideratur ut Sacramentum, & Satisfactio.
2. Definitur ut Sacramentum ; & probatur obligatio confitendi distinctè sua peccata mortalia ex Jure Divino, saltem quandoque.
3. Hujus Sacramenti Materia, Forma,
4. Uti & Minister : qui opus habet Approbatione,
5. Et jurisdictione, quæ duplex est, Ordinaria, & Delegata : quibus modis ista confertur.
6. Aliqua peccata solent reservari Superioribus, & quæ.
7. Sigillum Confessionis, seu Sacramentale.
8. Singulis annis tenentur omnes semel confiteri quando, & cui.
9. Approbatio est Confessario regulariter necessaria,
10. 11. Uti & Jurisdictio specialiter concessa, & actualiter.
12. Qualia peccata possint reservari, ac solent.
13. Quid, si pœnitens ignoret, suum peccatum esse reservatum.
14. Penes quos sit potestas absolvendi à reservatione.
15. An sit penes Religiosos Mendicantes absolutio ab Episcopo, & quid faciendum Confessorio, cui proponitur casus reservatus.
16. 17. Quam stricte obliget, & quos, Sigillum Confessionis.
18. Pœnitentia, ut est Satisfactio, quid & quod sit simplex.
19. 20. 21. Quid & quotuplices sint Remissiones, seu Indulgentiæ, quid Jubilæum.
22. An, & qualem pœnitentiam tenentur imponere Confessarii : an pœnitens illam acceptare debeat, & à quo petere commutationem acceptatam.
23. 24. A quo concedi valeant Indulgentiæ : an & qualem requirant causam.
25. Quæ indulgentiæ suspendantur in anno Sancti Jubilæi.

Hactenus de pœnis vindictivis fori exteriori ; jam de pœnis, quæ imponuntur in foro interno seu Pœnitentiali, in quo delinquent, in se revertis & ad Deum convertitur, se ipsum agit reum. Porro Pœnitentia in genere dicitur

de pœnit. can. 7. sic describitur: *est mala præterita plangere, & plangenda iterum non committere.* Et can. 4. *est quedam dolentis vindicta, puniens in se, quod dolet commississe*, seu est, pœnam tenere. Consideratur triplex. 1. prout præcisè est peccatorum, quatenus sunt offensa Dei, detestatio & dolor de iisdem in animo susceptus cum proposito melioris vitæ, & compensandi injuriam Deo illatam: atque eatenus est actus Virtutis specialis pœnitentiæ. 2. prout huic internæ detestationi peccatorum accedunt actiones externæ, & quidem, si accedat Confessio coram Sacerdote, hujusque Absolutio, eatenus est Sacramentum. 3. si verò accedat opus pœnale, vel sponte susceptum, vel à Confessario Sacerdote injunctum, eatenus est Satisfactio. Ommissa acceptione prima, de qua Theologi, agemus hic de Pœnitentia tantum, in quantum est Sacramentum & Satisfactio, sed breviter, quantum SS. Canones à nobis exigunt, cœtera Theologorum Speculativorum Moralibus, ad quos propriè hæc materia pertinet, relinquendo. Quia verò obligatio per opera pœnalia satisfaciendi pro peccatis quoad reatum pœnæ delictis mitigari vel tolli potest per Remissiones seu Indulgentias, etiam de de his aliqua subnectemus.

§. 1.

De Pœnitentia, prout est Sacramentum. Ubi etiam de Capibus Reservatis, & Sigillo Confessionis.

Sciendum 1. Sacramentum Pœnitentiæ in hunc sensum à DD. definiri: *est Sacramentum, quo peccata, post Baptismum commissæ, & cum detestatione ac dolore debito manifestata legitimo ministro, virtute Clavium seu Absolutionis Sacerdotalis delentur quoad reatum culpæ potissimum.* Est institutum per modum Judicii, in quo Pœnitens simul Reus & sui Accusator est, Judex verò Sacerdos absolvens, ab ipso Christo Domino Jo. 20. constitutus, ubi suis Discipulis apparens dixit, accipite Spiritum S. quorum remiseritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta sunt. Sicut igitur sacerdotibus à Christo data est potestas judicandi de peccatis vel remittendis vel retinendis, ita & hoc ipso fidelibus imposita est obligatio distinctæ, & quidem mortalia omnia secundum numerum & speciem, ut explicavit Tridentinum, & vera Ecclesia semper sensit, confitendi, ac seipsum accusandi; quomodo enim alias Sacerdos, sine cujus absolutione Christus noluit remitti peccata, dispicere posset, quibus peccata dimittenda, quibus non, & qua pœna ad satisfaciendum quilibet esset ligandus? Certum igitur est, de Jure Divino dari obligationem confitendi peccata mortalia post Baptismum commissæ; quo autem tempore hoc præceptum urgeat, Christus non determinavit, bene autem Ecclesia, quæ præcipit, ut omnes fideles semel in anno Sacramentum hoc suscipiant. In articulo mortis, seu probabili vitæ periculo, unde unde illud imminet, juxta plerosque Catholicos omnes strin-

git præceptum Divinum, ut suscipiatur hoc Sacramentum vel in re, si occasio confitendi superat, vel saltem in voto, quod consistit in Contritione perfecta, seu dolore de peccatis procedente ex motivo amoris erga Deum super omnia dilectum, vel in dilectione Dei super omnia; si enim Jus Divinum obliget aliquando, certè obligabit in articulo mortis, cum post obitum nec obligare nec observari queat amplius. Unde in c. 13. h. t. præcipitur Medicis, ut ad ægros vocati per se vel per alios moneant ipsos ad Medicum animæ vocandum, & S. Pius V. in Constit. Super gregem sanctissimè vetuit Medicis visitationem periculose decumbentium ultra diem tertium, nisi de Confessione peracta à Confessario fides fiat. Apud alios non periculose decumbentes hæc Piana Constitutio, licet fortè alias recepta esset, probabilius non habet rationem præcepti; consultissimum tamen est, ut etiam isti non differant sua peccata per Confessionem eluere; cum id etiam corporibus salubre esse possit, eò quod morbi sæpe infligantur à Deo propter peccata: si igitur ista per synceram confessionem tollantur, evellitur radix morbi. Præterea per accidens stringit Jus Divinum, quoties mortalis peccati sibi conscius sumere S. Evcharistiam, vel celebrare vult aut debet Missam, si confitendi habeat copiam: si hanc non habeat, & communio vel celebratio differri nequeat, præmittere oportet contritionem perfectam, & postea, quamprimum fieri potest, confiteri, uti tradit ex verbis S. Pauli, *probet seipsum homo, & sic de pane illo edat*, Conc. Trid. S. 13. c. 7. & can. 11. de Sanct. Evchar. Sacram.

Sc. 2. Materiam remotam, & quidem necessariam, hujus Sacramenti esse omnia peccata mortalia post baptismum commissæ, nondum subiecta clavibus, seu nunquam confessæ: materiam sufficientem verò peccata venialia, imò & mortalia jam semel clavibus subiecta, seu de quibus Absolutio jam aliquando est obtenta: materiam proximam autem esse tres actus pœnitentis, nempe Contritionem, Confessionem (quæ pertinent ad essentiam hujus Sacramenti) & Satisfactionem, quæ est pars tantum integralis. Contritio potest esse vel perfecta, quæ nimirum procedit ex motivo amoris Dei super omnia, seu quando quis dolet & detestatur peccata ideo, quia sunt offensa Dei, quem amare debuisset, & nunc amat super omnia: vel imperfecta, quæ vocatur *Attritio*, & fundatur in motivo inferiori, dum nempe quis dolet de peccatis vel propter suam turpitudinem, vel quia propterea cœli fecit jacturam, vel quia infernum, quem Deus sibi iratus propter ea infligit vel minatur, promeritus est, adeoque ex metu gehennæ. Confessio debet esse integra, sincera, humilis &c. Forma denique hujus Sacramenti consistit in verbis illis, quibus Sacerdos auditis peccatis pœnitentem absolvit, & ab illis liberum pronuntiat, dicendo, *absolvo te à peccatis* &c. An hæc verba omnia pertineant ad essentiam formæ, disputant Scholastici; certum

tum verò est, quòd verba formalia absolutionem à peccatis significantia proferri debeant, & quidem absolutionem ab ipso Sacerdote proveniente, & à peccatis pœnitentis, qui actu est præsens; nam absens invalidè absolvitur, uti declaravit Clemens VIII.

4 Sc. 3. *Ministrum Sacramenti Pœnitentiæ esse solum Sacerdotem*, ut ex verbis Christi Jo. 20. suprâ recitatis docet Trident. s. 14. c. 6. & can. 10. de Pœnit. Sacram. eumque ab Episcopo approbatum ad audiendas Confessiones, & jurisdictione præditum, ut habet constans Doctorum assertio. *Approbatio*, quam subinde vocant collationem *Curæ animarum*, nihil est aliud, quàm *judicium sive testimonium authenticum de alicujus idoneitate ad excipiendas confessiones*. In ordine ad excipiendas confessiones Sæcularium, & Monialium, approbationem dare debet Episcopus, & quidem probabilius ille, cui subest, qui approbatur (licet probabile sit, etiam ab Episcopo pœnitentium proprio dari posse, ut declarat praxis apud Religiosos, qui approbari solent ab illo Episcopo, à quo ordinantur, licet eidem subiecti non sint ipsimet) vel Sede vacante Capitulum, vel utriusque Vicarius Generalis, vel Prælatus in quodam territorio jurisdictionem quasi-Episcopalem exercens pro suo districtu: quoad confessiones Regularium verò virorum Superior Regularis dat licentiam. Porro Episcopus triplicimodo dare potest approbationem, nempe authentica declaratione idoneitatis prævio examine: deputatione Sacerdotis ad administrationem Sacramentorum vel in genere, vel in specie ad Pœnitentiæ, factâ sine prævio examine: demum actuali collatione beneficii Parochialis vel Curati. Hæc approbatio non tantum peti, sed etiam obtineri debet, ut adeò pro approbato non habendus sit is, qui notoriè idoneus illam ab Ordinario petijt, repullam tamen injustam tulit, licet Religiosus sit, nempe in ordine ad audiendas confessiones Sæcularium, & Monialium. Sumuntur hæc ex Trid. s. 23. c. 15. de Ref. & de Monialibus ex quadam Constit. Gregor. XV. Regularibus præter approbationem Ordinarij insuper ad licentiam audiendi Confessiones necessaria est suorum Superiorum deputatio. Clem. Dudum de Sepult. v. Nos autem. & Extrav. Super Cathedrali, v. Statuimus. int. comm. eod.

5 Sc. 4. Alterum ex parte Ministri Pœnitentiæ Sacramenti requisitum esse *Jurisdictionem*; cum per modum judicij institutum sit: hæc jurisdictionis Pœnitentialis seu Sacramentalis est potestas, qua quis in foro interno super alios tanquam subditos constituitur in ordine ad eorum peccata solvenda vel liganda: adeoque est assignatio certorum subditorum, in quos in actu secundo potestas absolvendi, quæ in Ordinatione jam quidem fuit collata, at non omnino completè & absolutè, exeri possit. Differt ab Approbatione, quòd hæc non sit actualis collatio jurisdictionis, sed authenticum duntaxat testimonium, quo quis declaratur idoneus ad jurisdictionem recipiendam. Est duplex, *Ordinaria*, quæ alicui competit ratione

officij proprii, quod gerit, cutam animarum annexam habentis, qualem habet Papa & summus ejus Pœnitentiarius respectu omnium fidelium totius Mundi: Episcopi & eorum Vicarij, per totam suam diocesim: Parochi in suis parochiis, & quoad suos parochianos, inter quos etiam reputatur, qui ibi quasi domicilium habent, uti studiosi, milites prædicti, famuli: item Ordinariorum Vicarij, præterim perpetui: Superiores Regularium in suis subditos Regulares, uti & vice-Rectores, vice-Guardiani. Et hi omnes, nisi specialiter à Superiore prohibeantur, suam jurisdictionem alio quoque possunt delegare, imò & extra fines sui territorij in suos subditos exercere. Deinde *Delegata*, quæ nimirum alicui competit nominatione officij proprii, sed ex commissione alterius. Quæ commissio directè & indirectè haberi potest: *indirectè* fit, quando non immediate ipsi Sacerdoti datur potestas absolvendi, sed mediante designatione pœnitentis, qui vel per Bullam Jubilæi, vel per Bullam Cruciatæ, vel per aliud privilegium facultatem obtinet eligendi Confessarium, quemcumque voluerit Approbatus: sic Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi, & Episcopi, etiam non exempti, imò & Prælati inferiores, exempti tamen, potestatem habent eligendi Confessarium provisionem & discretum juxta c. fin. b. t. item probabiliter etiam Prælati Regulares Locales: licet Generali vel Provinciali suo sint subiecti, modo à jurisdictione Episcopi sint exempti, & jurisdictionem spiritualem in foro externo & contentioso obtineant. c. cit. Sylv. Tambur. Pœnit. b. t. n. 34. quales Prælati sunt Abbates, Præpositi, Priores. Præterea Reges & Principes, ac illi, quibus Parochus, vel Episcopus indulget licentiam sibi eligendi pro libito Confessarium: denique vi consuetudinis Parochus & quilibet Sacerdos sæcularis, demptis tamen semper casibus specialiter reservatis. *Directè* autem fit commissio, quando immediate ipsi sacerdoti tribuitur jurisdictio, sive ab homine, ut si Papa, Episcopus, Parochus, vel alius Curatus Ordinarius loci, seu ordinariam jurisdictionem obtinens, potestatem absolvendi suos subditos explicitè vel implicitè concedit alteri. c. 12. eod. Sic Parochi committunt suis Cooperatoribus. Sive à Jure, quo modo jurisdictionem delegatâ obtinent omnes, etiam excommunicati, depositi, degradati, hæretici &c. veritamen Sacerdotes, ad absolvendum in articulo mortis. Trid. sess. 14. c. 7. de Sacram. Pœnit. & quidem juxta Dian. Tambur. ac alios, etiam in præsentia Sacerdotis proprii, vel privilegiati, jam aliunde jurisdictione præditi: quamvis hoc communior & probabilior neget cum Suar. Vasq. Laym. Cardenas &c. Deinde qui communi errore populi creditur habere jurisdictionem. arg. l. Barbarius 3. ff. de Offic. Prætor. & probabiliter qui ex verè probabili ratione putat, se habere jurisdictionem, qua tamen aliunde caret, ut docet La Croix cum aliis; cum in his casibus propter bonum publicum Ecclesia suppleat defectum, vel potius jurisdictionem conferat. Denique Religiosi Mon-

dicantes, quibus Paulus III. in *Constit. Cum inter 1545.* & Gregor. XIII. uti allegat *Compendium privileg. Soc. JESU. V. Absolutio.* concesserunt potestatem absolvendi quoscunque fideles, & non Regulares, ad se accedentes à quibuscunque peccatis, etiam Sedi Apostolicæ reservatis, ac à quibusvis Censuris & pœnis Ecclesiasticis, quæ ex illis resultant, exceptis in Bulla Cœnæ comprehensis. Sed hoc privilegium immediatè ipsis Religiosis Ordinibus, eorumque Superioribus, non verò Religiosis concessum est, ut aded, nisi isti à Superioribus exponantur, & sic jurisdictionem delegatam accipiant, vel consensum, hoc privilegio invalidè utantur. Sive denique à consuetudine: & hac via jurisdictionem & potestatem absolvendi à peccatis venialibus (atque mortalibus jam semel per Confessionem ritè expiatis) habent omnes Sacerdotes etiam non approbati; modò non sint degradati, vel excommunicati non tolerati (illis enim Ecclesia extra articulum mortis omnem jurisdictionem specialiter adimit) item quilibet Sacerdos ab Ordinario approbatus, & in aliquo loco ad audiendas Confessiones expositus, quoslibet Laicos, non modò vagos, sed etiam peregrinos, ex aliena diocesi vel parochia ad se venientes, sive dein devotionis sive negotiorum causâ illuc venerint sine animo manendi per notabilem anni partem, sed statim rursus abituri; modò non præcisè ea de causâ, ut vident proprium pastorem, in alienam diocesim vel parochiam se contulerint: tacitè enim consentiunt Episcopi ac Parochi viatorum & peregrinorum proprii, & quasi ex mutuo pacto, ut explicat consuetudo. Cœterùm qui jurisdictionem tantùm habent delegatam, regulariter loquendo eam alteri subdelegare nequeunt.

6. Sc. 5. Præfatam jurisdictionem, sive Ordinarîam sive Delegatam, ab Ecclesia non solum concedi illimitatam, sed cum exceptione certorum peccatorum, quæ Superior suæ absolutioni reservat, & hæc propterea vocari *Casus Reservatos*. Ratio reservandi aliqua peccata graviora est, quia quædam propter enormitatem suam exactius judicium & majorem exposcunt Judicis peritiam severitatemque, atque ut Fideles hac Superiorem adeundi necessitate, ac obtinendi absolutionem difficultate, quasi frânô coercantur, & à graviorum criminum perpetratione non minùs efficaciter quàm utiliter absterreantur. Potestas reservandi, quam in Ecclesia dari definitur Trident. s. 14. c. 7. *Et can. 11. de Sacram. Pœnit.* residet penes omnes & solos illos, qui habent potestatem alijs dandi jurisdictionem ordinariam vel delegatam, uti est Pontifex pro tota Ecclesia, Episcopi pro suis diocesis, Prælati Regulares pro suo Ordine vel Monasterio, imò & Parochi pro sua Parochia restringendo Cooperatoribus, vel alijs, quibus delegant jurisdictionem, potestatem à certis peccatis absolvendi; licet Parochi id facere nec soleant, nec facillè debeant, cum Episcopi sæpe multos jam casus sibi reservent, & alijs Parochiani nimium gravarentur. Pa-

pa non solet sibi reservare peccata, nisi simul Censuram habeant annexam sibi reservatam: & hinc qui ob ignorantiam vel alia de causa Censuram non incurrit, neque calum Pontifici reservatum incurrit: Episcopis de Jure Comuni nullus casus vel Censura dicitur esse reservata, nisi fortè excipias levem, mortaliter tamen peccaminosam, Clerici percussione juxta c. *pervenit 17. de Sent. Excomm.* in praxi tamen ipsi reservare sibi solent hæc peccata: homicidium voluntarium: crimen incendiariorum: sacrilegium, vel per effractionem & exspoliationem loci sacri, vel per voluntariam humani sanguinis aut seminis effusionem in eo factam commissum: perjurium & falsum testimonium in Judicio: falsificationem litterarum: violentam manûs injectionem in parentes: sortilegium seu Magiæ exercitium: peccata, quibus annexa est de Jure irregularitas: adulterium notorium, eoque graviora carnis delicta, aliæque enormia & publicè scandalosa. Id cavere debent, ne nimis multa peccata sibi reservent; cum id cederet potius in destructionem quàm ædificationem, ut loquitur Trident. c. 7. *cit.* Prælati quoque Regularibus Clemens VIII. in *Motu proprio 1593.* restrinxit potestatem reservandi ad 11. casus, qui sunt. 1. veneficia, incantationes, sortilegia. 2. apostasia à Religione per egressum à Monasterio, habitu sive dimisso sive retento. 3. nocturna & furtiva à Monasterio egressio, etiam sine animo apostatandi. 4. proprietatis, quæ sit peccatum mortale contra votum paupertatis. 5. juramentum falsum in Judicio Regulari. 6. procuratio abortûs, & auxilium vel consilium ad eandem post factum animatum animâ rationali, etiam effectu non secuto. 7. falsificatio manûs vel sigilli Officialium Monasterij. 8. furtum de rebus Monasterij in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale. 9. lapsus carnis voluntarius opere consummatus. 10. occisio, vulneratio, seu percussio gravis cujuscunque personæ. 11. malitiosum impedimentum, aut retardatio, vel apertio litterarum à Superioribus ad inferiores, vel ab his ad illos. Si plura velint reservare pro toto Ordine, possunt quidem, at non nisi post maturam discussionem in Capitulo Generali, & cum hujus consensu, per *cit. Decretum Clem. VIII.* Et hinc Societas JESU in Congregatione Generali V. relatis undecim addidit alia decem, nempe 1. perjurium & falsum testimonium etiam extra Judicium. 2. furtum non modò, sed etiam usurpationem alicujus rei contra votum paupertatis in ea quantitate, quæ sufficiat ad peccatum mortale. 3. quidquid est contra votum Castitatis, & in actum externum prodijt; modò, ut explicat Gobat, actus externus secundum se sit graviter peccaminosus. 4. inobedientiam expressam, qua quis disertè affirmat, se nolle parere. 5. seditionem in Superiorem, & divisionem à Capite, in grave nocumentum Societatis. 6. detractionem famæ, bonæque estimationis aliorum, ac inter fratres discordiarum seminationem. 7. impedimentum,

à Societate excludens, in Examine reticendum, vel in eo commissum mendacium, unde grave aliquod nocumentum oriri possit. 8. acceptationem seu missionem litterarum absque licentia expressa cum peccato mortali. 9. transgressionem votorum Simplicium, quæ Professi specialiter emittunt post Professionem. 10. Censuras Societatis nostræ, seu illa peccata, quæ juxta Constitutiones, Decreta, vel Bullas in Societate habent annexam excommunicationem. Porro casum reservatio alia est *Pœnalis*, quæ principaliter in odium delicti & in pœnam est imposita, qualis secundum Gobat. tr. 7. *Theol. Experim.* n. 360. tantum est illa, quæ habet annexam Censuram. Alia *Medicinalis*, seu *Non-Pœnalis*, quæ in bonum fidei & Ecclesiæ, aut ad rectam Religiosæ familiæ gubernationem principaliter imposita est.

7 Sc. 6. Ne confessio peccatorum ultra id, quod habet ex institutione Christi, reddatur magis odiosa & difficilis, silentium summum Confessario principaliter, & secundario alijs quoque, qui pœnitentis peccata quoquo modo, iuste vel iniuste, mediata vel immediate, ex occasione Confessionis cognoverunt, incumbere, ne scilicet revêlent peccata, & quædam alia, de quibus statim, ulla ratione, quæ pœnitens in Confessione exposuit in ordine ad obtinendam absolutionem Sacramentalem, vel in hunc finem ordinavit: si enim non animò confitendi, vel obtinendi absolutionem, sed seducendi, decipiendi &c. peccata sua quis manifestasset, & de hoc certò constaret, nulla foret obligatio silentij Sacramentalis apud eos, qui intellexerunt illa. Quæ obligatio tenendi arctissimum silentium vocatur Metaphoricè *sigillum Confessionis*, vel *sigillum Sacramentale*, quo Confessarios velut obstringitur; & quæ induta non tantum Jure Ecclesiastico can. 2. d. 6. de pœnit. & c. 12. b. t. ibi: qui peccatum in Pœnitentia sibi detectum præsumpsit revelare, non solum à Sacerdotali officio deponendum decernimus, verum etiam ad perpetuam agendam pœnitentiam in arctum Monasterium detrudendum: cui detrusioni hodie successit vi consuetudinis condemnatio ad perpetuos carceres, vel ad triremes; sed etiam Jure Divino; cum ex Ecclesiæ perpetua traditione colligatur, Sacramentum pœnitentiæ ita à Christo institutum esse, ut, sicut per se satis difficile ac simul summe necessarium est ad salutem, ita non reddatur magis onerosum, & odiosum; quod fieret, nisi strictissima silentij daretur obligatio; imò & Jure Naturali stringit hoc sigillum, partim propter tacitam promissionem & pactiōem Confessario de servando rigidissimè silentio, indeque ortam Fidelitatis & Justitiæ obligationem, partim verò propter legem Charitatis, quæ dicitur, non faciendum alteri per revelationem secreti, sibi detecti, quod quis sibi fieri non vult ab altero. Unde revêlans aliquid de perceptis in Confessione, vel ejus occasione, multipliciter peccat, nempe contra Obedientiam SS. Canonibus debitam, contra virtutem Religionis, adeoque Sacrilegium commit-

tit injuriosè tractando Sacramentum contra Christi institutionem, & contra Fidelitatem, Justitiam, Charitatēque. Materia autem hujus Sigilli seu objecti sunt principaliter omnia peccata, tam venialia quam mortalia, ex sola confessione Sacramentali percepta (quæ etiam aliunde ante vel post Confessionem sunt nota, absque violatione Sigilli non tacentur, quævis & hoc casu cautè procedendum, ne pœnitens vel alij possint suspicari ulum notitiæ ex Confessione haustæ) ut adeò nec in generali ceat dicere de aliquo, illum confesum esse mortalia, vel hoc aut illud veniale in speciali; ceter tale peccatum sit aliis notorium: deinde circumstantiæ peccatorum, tamen subinde nullam de se rationem culpæ continentem: quodmodi sunt cognitis ex sola Confessione cultus defectus natalium, generis ignominia, infamia, latens morbus, scrupulosa conscientia, vehementia alicujus passionis, & (ut mihi alijs que videtur) incerta Latina lingua, ut loqui de aliquo diceret, eum tot sollicitos, quæ peccata, confesum esse: item peccata complicitis à pœnitente forsitan expressa. Atque hujusmodi non tantum alijs revelare non licet, sed neque cum ipso pœnitente (sine expressa ejus licentia) loqui aut agere de auditis in Confessione, quæ in pudorem vel confusionem illius, aut in tacitam exprobrationem eundem videri possent, scilicet extra confessionem, & plenè jam finitò Judicio Sacramentali. Ratio, quia hæc omnia facerent Sacramentum hoc magis onerosum, plurimumque impedirent sinceritatem & integritatem Confessionis, adeoque fructum illius, tantopere necessarium. Confessarius tamen post datam quidem jam absolutionem, sed antequam pœnitens egressus fuerit è Confessione, adhuc aliquid cum eodem loqui non prohibetur de auditis in Confessione, v. g. interrogando adhuc aliquid, restitutionis modum præscribendo, adhortando, errorem fortè commissum corrigendo &c. licet faciat absque pœnitentis licentia speciali; quia Judicium Sacramentale saltem integraliter necdum est plenè finitum. Præterea nec licitè est Confessarijs uti notitiis eorum, quæ in Confessione intellexerunt, probabilius (imò post decretum Clementis VIII. 1524. 16. Maj. editum, satis certò) etiam ad gubernationem pœnitentis externam & commodum, licet absque diffamationis vel revelationis periculo fieret, si inde periculum alicujus incommodi, vel tacitæ exprobrationis, vel ex usu notitiæ ad externam gubernationem facile contingeret, vel saltem suspitionis deinde commodo vel exprobratione oriri posset; quæ & iste usus posset abstergere à sincera Confessione, ac esse onerosus pœnitenti. Econtra licitè utitur Confessarius tunc, quando sine omni periculo revelandi, & sine omni pœnitentis incommodo contingit iste usus notitiæ ex Confessione haustæ, uti generalem regulam statuit P. Stoz in *Tribunali Pœnit.* l. 2. q. 4. n. 247. v. g. si propterea oret pro pœnitente, ipsum singulari affectu complectatur, ad eum melius dirigendum libros diligentius inspiciat.

vel etiam alios interroget ita cautè, ut pœnitentis persona nemini fieri possit cognita &c. cum hæc pœnitenti non onerosa, sed optabilia potius sint & esse debeant. A fortiori hac notitiâ uti licet, imò ipsam personam manifestare alijs, ejusque peccata, si pœnitens expressè, ac prorsus liberè daret licentiam, quam tamen, nisi gravis sit causa, Confessarius non facillè acceptabit; cum hæc res sit valde delicata. Præter Confessarium etiam alij, ut dixi, secundariò obligantur Sigillò Sacramentali, ad quos notitia Confessionis, & peccatorum, quæ alius confessus est, vel paravit pro Confessione, quovis modo pervenit: licet ipse pœnitens eo non teneatur. Duratque obligatio Sigilli etiam post mortem pœnitentis. Si Confessarius revelet peccatum, puniendus est modo, quem statuit c. 12. cit. si verò revelet defectum ex sola Confessione cognitum, vel si alij, non Confessarij, revelent peccatū occasione Confessionis intellectum, pœna est arbitraria, licet gravis, præter reatum culpæ mortalis, & pœnæ æternæ, si temerè, præsumptuosè, & scelerè revelaverint aliquid.

Dico 1. Omnis fidelis utriusque sexûs, postquam ad annos discretionis pervenerit, peccati vel peccatorum mortalium sibi conscius, tenetur omnia sua peccata saltem semel in anno fideliter confiteri & validè proprio Sacerdoti; si omiserit, arcendus est ab ingressu Ecclesiæ vivus, & privandus sepulturâ Ecclesiasticâ mortuus. Ita Concil. Lateranense in c. omnis utriusque 12. h. t. & Trid. s. 14. c. 5. & can. 8. de Sacram. Pœnit. Ut adeò alia probatione non indigeat Assertio, quam ferè in terminis ponit cit. c. sed tantum explicatione. Dixi itaque 1. omnis fidelis, nempe baptizatus, cujusunque sit statûs, conditionis &c. 2. postquam ad annos discretionis pervenerit, h. e. ad perfectum rationis usum, etiamsi puer adhuc sit & tenellæ ætatis; modò, ut dixi, sit peccati mortalis sibi conscius, unius vel plurium; qui enim venialia tantum habet, sicut ex præcepto Divino non obligatur per Confessionem se ponere in statum gratiæ, utpote in quo constitutus jam est, ita nec Jure Ecclesiastico confiteri tenetur; cum Ecclesia non intenderit novum præceptum Confessionis ponere, sed tantum designare certum tempus, ultra quod eam non liceat differre ijs, qui Jure Divino obligantur. Accedit, quòd Tridentinum c. 5. cit. disertè asserat, peccata venialia sine culpa taceri in Confessione posse: ergo, si quis tantum unius venialis sibi esset conscius, confiteri non teneretur in anno. Interim tamen consuetudo & constans fidelium sensus indiscriminatum (& fortè sub obligatione) exigit ab omnibus Confessionem annuam, & rectè, quia alias sub prætextu carentiæ peccati mortalis multi omitterent Confessionem, qui tamen ad eam tenerentur. Nec sine scandalo in his circumstantiis videtur omitti posse. 4. omnia sua peccata, nempe mortalia quoad speciem & numerum, atque quoad circumstantias speciem mutantes, vel novam speciem constituentes, quæ post diligens examen oc-

currunt memoriæ, uti DD. passim explicant ex Tridentino. lo. cit. 5. saltem semel in anno, proinde non est determinata pars anni; licet in d. c. 12. pro Communionem annua determinetur tempus Paschale, adeoque duplex ibi ponatur præceptum, Confessionis & Communionis annuæ: priori satisficit quocunque anni tempore, posteriori non nisi tempore Paschali. Interim tamen per accidens, nimirum partim propter Communionem Sacram tempore Paschali in statu gratiæ sumendam, partim propter receptam consuetudinem (quæ videtur esse obligatoria, quia Rectores Parochiarum tempore Paschali exigunt schedas, Confessionis peractæ testes, & illo tempore non confessi puniuntur) datur obligatio etiam Confessionem peragendi in Paschate. Et annus, etiam Confessionis præscriptus, computatur ex consuetudine à Paschate ad Pascha, non à primo Januarij usque ad finem Decembris. Siquis præviderit impedimentum Confessionis (vel Communionis) peragendæ in Paschate, tenetur prævenire: si quis autem vel ex negligentia, vel ex justa causa, in Paschate non est confessus, confiteri sub novo peccato tenetur, quamprimum commodè postea poterit, & communicare; cum tempus Paschale sit præfixum tanquam terminus implendæ, non finendæ obligationis. 6. fideliter confiteri, h. e. distinctè & sine excusatione, prout conscientia dictat, ore, si possit, vel alio signo, si loqui nequeat, aperire. 7. & validè; nam damnata est hæc propositio ordine 14. ta. ab Alexand. VII. qui facit Confessionem voluntariè nullam, satisfacit præcepto Ecclesiæ: sicut Innoc. XI. damnavit hanc ordine 55. tam: Præcepto Communionis annuæ satisficit per sacrilegam Domini manducationem. Nec ille satisfacit, qui ignoranter fecit Confessionem invalidam, sed tenetur postea, si defectu & nullitatè rescierit, veram peragere; quia actum invalidè fieri, & non fieri paria sunt. arg. l. 30 ff. de Testam. tutel. nec finis à Jure Divino intentus, nempe reparatio Divinæ amicitiae, per invalidam Confessionem obtinetur. 8. sacerdoti; quia hic solus accepit potestatem absolvendi per Ordinationem à Christo. Jo. 20. Nec obstat, quòd in can. 38. d. 1. de pœnit. videatur permitti Confessio in casu necessitatis Laico facta; quia similes textus intelligendi sunt non de Confessione Sacramentali, sed de ostensione signorum veræ pœnitentiæ. 9. proprio: scilicet Parocho, vel Curato illius loci, aut Episcopo, vel Parochi, Episcopi, aut Papæ delegato, aut Religiosis Mendicantibus, qui à Pontifice per privilegium habent potestatem absolvendi quosunque Laicos & Sæculares quovis tempore, ut Parochietiam in Paschate nequeant prohibere suos Parochianos, ne illis confiteantur. Si parochiani peterent licentiam alteri, non privilegiato, confitendi tempore Paschali, & Parochus sine justa causa negaret, possent eo invito alium adire. arg. c. 18. de Regular. vel potius deberent adire Superiorem Parochi, qui daret licentiam. 10. si omiserit, arcendus est &c. nempe per sententiam primum, sive Confessionem tantum, sive Communionem

nem tantum, Paschalem, siue utramque omiserit. La Croix apud P. Schmalzgrueber b. t. n. 24.

9 Dico 2. Approbatio est Ministro Sacramenti Pœnitentiæ seu Confessario in ordine ad absolvendos à mortalibus Sæculares, & Moniales, ita necessaria, ut sine illa nec licite nec valide absolvat. 2. Non tamen per se opus est nova approbatione, si semel approbatus ex sua transeat in aliam diocesim. Pars 1. est decisa in Trident. s. 23. c. 15. de Ref. his verbis: *Quamvis presbyteri in sua ordinatione à peccatis absolvendi potestatem accipiant; decernit tamen S. Synodus, nullum, etiam Regularem, posse Confessiones Sæcularium, etiam Sacerdotum (de Monialibus ita disposuit Gregor. XV.) audire, nec ad id idoneum reputari, nisi aut Parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur necessarium, aut alias idoneus judicetur, & approbationem, quæ gratis detur, obtineat.* Cum autem restringat suam dispositionem ad absolutionem Sæcularium, viri Religiosi poterunt absolvi ab ijs, qui ab eorum Superioribus licentiam obtinent, licet ab Episcopis approbati non sint. Pars 2. quæ multi tenent cum Coninck, ab ijs sic probatur: duo Episcopi in diversis diocesibus se habent respectu Sacerdotis semel ab uno approbati, sicut se habent duo Episcopi in eadem diocesi sibi succedentes: ergo, sicut successor Episcopus in eadem diocesi non tenetur de novo approbare jam approbatos à suo Antecessore, nec isti à successore novam obtinere approbationem, cum maneant approbati, licet successor posset exigere, ut eam de novo obtineant, si vellent, ita nec vicinus Episcopus, ad cujus diocesim transit approbatus ab Episcopo alterius diocesis, tenetur de novo approbare ab hoc Episcopo jam approbatum, nec transiens novam petere approbationem, licet illum posterior Episcopus posset, si vellent, ad novum examen vocare & approbare, ac priorem approbationem non habere ratam. Chapeville in thesaur. cas. reservat. q. 2. difficult. 3. Facit huc Extrav. inter cunctas de Privil. int. com. c. si cui 36. de Prab. in 6. Utrum verò Episcopus, ad cujus diocesim transit approbatus ab alio, velit approbare de novo, priori approbatione revocata vel non ratihabita, discendum est ex praxi diocesim, & voluntate Episcoporum, penes quos est confirmare vel revocare priorem approbationem. Patres Societatis nostræ, iter facientes, ex quadam Constit. Gregor. XIII. semel approbati ab aliquo Episcopo, possunt audire Confessiones fidelium cujuscunque diocesis, nec solent Episcopi urgere novam approbationem. Id quod Episcopi Germaniæ in praxi observant etiam cum alijs Religiosis ad suas dioceses pervenientibus, quos de novo non approbant.

10 Dico 3. Etiam Jurisdictio, Ordinaria vel Delegata, eidem Ministro Pœnitentiæ seu Confessario in ordine ad quoscunque à quibuscunque peccatis mortalibus absolvendos ita est necessaria, ut sine illa nec licite nec valide absolvat. 2. Nec sufficit jurisdictio merè præsumpta, quæ non sit actualiter jam data,

quando confertur absolutio. Pars 1. quatenus tenet communis, probatur ex natura Absolutionis Sacramentalis, quæ ex Christi institutione est actus Judicialis fori interni: sed ad licentiam & valorem actus Judicialis requiritur jurisdictio in eum tanquam subditi, respectu cujus exercetur talis actus, seu cui datur Absolutio Sacramentalis: ergo. Pars 2. suadetur ex simili fundamento: quia actus Judicialis, & cujuscunque alterius, necessaria est pro priori jurisdictio, & potestas completa agendi: sed, si jurisdictio in merè præsumpta, nondum actu data, quæ nimirum daretur, si peteretur, vel si præsumpta ratihabita absolutionis futura ab illo, appenderet dare jurisditionem, nondum pro priori datur, nec actu existit completa, quod impertitur absolutio: ergo. Idem tenendum, si quis aliunde non habens jurisditionem præsentem, videntem, & non contradicente Parocho abolveret hujus Parochianum, præsumens ex taciturnitate consensum & jurisdictionem sibi delegatam; quia taciturnitas non est sufficiens actus determinatus signum licentiæ & delegationis; cum Parochus tacere possit ex alijs causis, quin de licentia, existimans v. g. suum subditi confiteri solum venialia, vel habere privilegium eligendi Confessarium, vel Sacerdotem esse munitum privilegio audiendi Confessiones quorumcunque fidelium. Confirmatur Sacramentum Pœnitentiæ non potest dependere à futuro eventu, sed statim vel est validum vel invalidum, quo tempore administratur: si validum, non opus est futura ratificatione vel licentiâ: si invalidum propter defectum actus obtentæ licentiæ vel ratificationis, hæc elata & tractu temporis non convalescit. c. 18. de R. J. in 6.

Oppones 1. In ipsa Ordinatione Sacerdotis datur eidem potestas absolvendi quoscunque fideles, dum Episcopus ei manus imponens dicit, *accipe Spiritum S. quorum remiseris peccata, remittuntur eis &c.* Ergo nec Approbatio, nec Jurisdictio alia, ipsi est necessaria ad valide absolvendum. 2. Si Sacerdos extraneus præsentem & non contradicentem Parocho proprio assistit Matrimonio, istud valet, & taciturnitas, cum posset facile contradicere, habetur pro signo sufficienti licentiæ actu datæ: ergo & absolvens alienum Parochianum, Parocho præsentem & non contradicentem, cum facile posset, valide absolvit. ad 1. Ant. datur eidem potestas absolvendi adhuc incompleta, in actu primo, & quali conditionata, si nempe ab Ecclesia illi assignentur subditi prævia cognitione de ejus idoneitate. Ant. completa, absoluta, & proxime apta deduci in actum secundum. N. Ant. & Conf. Potestas Ordinis, quæ confertur in Ordinatione, jam quidem est potestas absolvendi in actu primo, & incompleta, nondum verò completa & reducibilis in actum secundum, propter defectum subiecti apti, nempe subditorum, qui nondum ei sunt designati; cum nullus actus jurisditionis, qualis est absolutio à peccatis, exerceatur.

exerceri valde possint sine collata actualiter jurisdictione, & quia hæc ordinariè non tribuitur actu, nisi prævia approbatione, etiam sine hac. Exemplum habes in creatione Doctoris, cui quidem in creatione confertur jam potestas docendi, & judicandi causas, sed adhuc incompleta, & non reducibilis in actum secundum, nisi eidem prius concedatur cathedra, in qua doceat, vel tribunal & subditi, ubi & quorum causas judicet. Ad 2. *N. Conf. & parit.* quia in priori casu Parochus ferè & moraliter certus est, talem Sacerdotem non aliunde licentiam habere assistendi Matrimonio: ergo, si ad ejus assistentiam tacet, rectè præsumitur actu & de præsentis consentire: non verò ita certus est, aliunde non competere jurisdictionem illi, qui se præsentis & tacente absolvit suum Parochianum: ergo non rectè præsumitur actu consentire. Si ponas etiam in posteriori casu parem certitudinem non habitæ aliunde jurisdictionis, admitto paritatem: & si ponas, nec Parochum re ipsa consentire in assistentiam Matrimonij, licet licentia rectè præsumatur, etiam assistentia est invalida; cum esset licentia merè præsumpta, non actu existens, dum ponitur assistentia. Plures objectiones huc facientes vide solutas in lib. IV. tit. 3. n. 23.

12 Dico 4. Ut peccatum possit vel soleat reservari, requiruntur sequentia. 1. ut sit *mortalis* tam ex objecto suo, quam ex advertentia ad gravitatem ex parte committentis; nam venialia neque confiteri per se necesse est. 2. ut sit *externum*; etsi enim peccata merè interna absolute reservari valeant, cum per talem reservationem Ecclesia non prohiberet directè actum internum, sed solum directè adimeret jurisdictionem ad absolvendum necessarium; reservatio tamen interiorum minus pertinet ad externam Ecclesiæ gubernationem, quæ in casuum reservatione spectatur præcipue. Ubi adverte, actum externum quoad circumstantias suas per se debere esse mortaliter peccaminosum: & hinc, si reservatum est peccatum carnis in actum externum prodians, ille actus per se debet esse graviter provocativus ad Venerem, qualis non est aspectus faciei, tactus manuum &c. etiam alterius sexus, licet fiat cum Venerea delectatione interna graviter peccaminosa: item si furtum sit reservatum, & aliquis rem levem auferat cum animo accipiendi magnam, non est casus reservatus. 3. ut sit *consummatum* in genere suo, & eo modo, qui in lege reservante exprimitur, v. g. *temerè, scienter, presumptuosè* &c. si ita sonent verba legis. 4. ut illud peccatum sit *admodum grave*, habens gravitatem extraordinariam, quæ talem rigorem exigit; cum aliàs reservatio nimis accideret difficilis. 5. ut tale peccatum non sit *valde frequens*; nam aliàs nimia pareretur molestia tam subditis quam Superioribus. Hanc conditionem quamvis plerique non exprimant, exprimit tamen Laym. in quodam Manuscripto apud & cum P. Gobat tr. 7. n. 37, uti in Germania est peccatum hæresis, & lectionis librorum hæreticorum (saltem ubi hæretici vivunt immixti Catholicis, & libri auctorem Hæresiarum non habent.) Laym. in *disp. de Jurisdic. Wagnereck &c.* Favet quoque P. Engel in *Manuali Paroch. p. 3. c. 2.* id asserens de Censura, quæ imposeretur alicui actu valde frequenti in quibusdam locis. 6. ut illud peccatum non sit *dubium*, sive dubietate *Juris*, ut si dubitetur de Legereservante; cum casuum reservatio, utpote odiosa, sit strictæ interpretationis, & libertas ac potestas absolvendi in possessione: sive *Facti*, ut si dubitetur, an verè & eo modo sit patratum peccatum, uti exigit lex reservans. Suar. Sanch. &c. cum Gobat n. 356. qui utilissimè inspicitur *toto casu s. trad. cit.*

Dico 5. Reservatio casuum, nisi *pœnalis* sit, incurritur etiam ab eam invincibiliter ignorante. Sanch. l. 9. de *Matrim. d. 33. n. 18* P. Stoz, La Croix, atque hodie Theologi & Canonistæ communiter contra Navar. & Dian. quia reservatio principaliter spectans bonum fidelium & familiarum Religiosarum est absoluta jurisdictionis ablatio ex parte Ministri. Limitavi tamen, *nisi pœnalis sit*; nam pœna ab invincibiliter ignorante non incurritur, uti docui ad tit. de *Constit. & ad tit. de eo, qui duxit, quam polluit* &c. Adeoque Ministro non absolute censetur ablata jurisdictio, sed sub hac conditione, *nisi delinquens legem pœnaliter reservantem invincibiliter ignoraverit*. Sanch. & alij hodie passim cum Lugo & Gobat n. 360.

Dico 6. Directè & per se, ac extra periculum mortis, absolvere à casibus reservatis concessum est soli reservanti, ejusque Superiori, & quibus isti hanc potestatem delegant, vel Jus aut privilegium speciale indulget. Ita plerique omnes; in hoc enim consistit reservatio, quòd inferiori adimatur potestas absolvendi à certis casibus. Dixi 1. *directè & per se*, ita ut nova absolutio, vel obligatio se alteri adhuc sistendi non amplius detur; nam per accidens, & indirectè, scilicet cum onere pœnitentis se sistendi iterum Superiori, ut directè & absolute absolvatur, potest absolvere inferior, quando ex una parte urget necessitas confitendi obpericulum scandalum vel infamiae ex omissione Confessionis, ex altera verò Superior hic & nunc adiri nequit: sic à casibus Papæ reservatis absolvent Episcopi, & inferior à reservatis Episcopo &c. illos, qui laborant impedimento temporali accedendi Papam aut Episcopum, vel ejus delegatum: si impedimentum accedendi Papam foret perpetuum, aut diu duraturum, Episcopi, vel alij loco istorum, etiam directè possent absolvere sine onere se sistendi postea, quali impedimento laborant Regulares, mulieres, senes, pueri, valetudinarii, & alij his versibus comprehensi: *Regula, mos, sexus, hostis, puer, officialis, delictus, inops, ægerque, senexque, sodalis, janitor, ascriptus, dubius, causa levis ictus, debilis, absolvi sine summa Sede merentur*: quorū verborum explicationem dat Illfing. de *Sacram. n. Pœnit. 216*. Quæ doctrina desumitur ex c. 6. 13. 26. 33. 58. de *Sent. Excomm.* & ex hac ratione; quia hujusmodi impedimentum æquivalere articulo

D d d

mor-

Lib. V. R. P. Picbler.

mortis; cum periculum morale sit, ne eo de-
 stitutus decedat, antequam Papam vel ejus le-
 gatum, aut delegatum adire possit. Dixi 2.
extra periculum mortis; in hoc enim, seu mortis
 certo vel probabili periculo, cessat omnis re-
 servatio. Concil. Trid. s. 14. c. 7. de Sacram. Poe-
 nit. ita ut quilibet, etiam degradatus, ex-
 communicatus vitandus, hæreticus &c.
 modò Sacerdos sit, validè absolvat à
 quibusvis peccatis, & quidem directè ac
 per se, & non indirectè tantum & per conco-
 mitantiam cum aliis peccatis non reservatis:
 excipe, nisi peccato reservato sit annexa Cen-
 sura Excommunicationis Superiori reservata;
 tunc enim absolutus cessante mortis periculo
 sistere se debet Superiori, non ut iterum ab-
 solvatur, sed ut mandatum ejus de satisfaci-
 endo accipiat. c. 26. c. 58. cit. c. eos, qui 22. de
 Sent. Excom. in 6. Chapeville in thesauro casu-
 um reservat. in fine. Dixi 3. & quibus isti hanc
 potestatem delegant: qualem potestatem sibi ta-
 citè delegatam obtinent, qui peregrinos &
 advenas, in quorum diocesi, non autem in
 diocesi, ad quam veniunt, datur reservatio
 certi peccati, bona fide egredientes & sibi ta-
 le peccatum confitentes absolvent (non verò
 si egrediantur præcisè eo animo in alienam
 diocesim, ubi suum peccatum non est refer-
 vatum, ut consequantur ab eo absolutionem)
 Suar. P. Friderich in tract. de Foro Comp. p. 1. c.
 3. n. 72. cum Laym. Henric. Pontio, aliisque;
 cum ex generali consuetudine censetur adesse
 tacitus consensus proprii Episcopi, & Con-
 fessarii non teneantur poenitentes ex aliena
 diocesi adventantes interrogare, num in sua
 diocesi hoc vel illud peccatum non sit refer-
 vatum. Aliud probabilius foret, si in diocesi
 ipsius Confessarii, non tamen in diocesi poe-
 nitentis, peccatum istius esset reservatum;
 quia talis peregrinus tractandus est ut inco-
 la, & reservatio non tam poenitentem quam
 Confessarium, cui aufert jurisdictionem, re-
 spicit. Suar. Cajet. &c. Dixi 4. velus indul-
 get: sic in Trid. s. 24. c. 6. de Ref. conceditur E-
 piscopis, ut in foro conscientie suos subditos
 absolvant à quibuscunque casibus Papalibus
 occultis, & ad forum contentiosum non de-
 ductis. Item secundum dicta illos, qui ob im-
 pedimentum adire Pontificem nequeunt. Di-
 xi 5. Aut privilegium speciale, cujusmodi habent
 Religiosi Mendicantes ad absolvendos quos-
 cunque Sæculares à casibus Papæ reservatis,
 exceptis tamen casibus Bullæ Cœnæ (nisi nem-
 pe quoad horum aliquos speciale habeant pri-
 vilegium &c.) juxta Constit. Clem. VIII. 9. Ju-
 nii 1601. editam, ubi præfatus Pontifex addi-
 dit adhuc alios 5. casus, scilicet extractionem
 reorum ex asylo, violationem clausuræ Mo-
 nialium ob malum finem castitati contrarium,
 duellum in forma Concilii Tridentini, percus-
 sionem Clerici mediocrem vel gravem, & Si-
 moniam realem vel confidentialem: sed, ut re-
 ctè observat Gobat, Urban. VIII. in Constit.
 17. Nov. 1628. declaravit, per Bullam Clem.
 VIII. illis Regularibus extra Italiam non esse
 ademptam potestatem absolventi ab aliis pec-

catis & Censuris, præterquam in Bulla Cœnæ,
 & per Ordinarium loci reservatis, quem prius
 habuerunt: ergo extra Italiam à dictis 5. cas-
 bus adhuc licet absolvere Religiosi Mendican-
 tes. Idem Urbanus omisit hæc verba, in
 Bulla Clementis VIII. posita: Regulares in
 nullo casu, etiam necessitatis, & impediendi &c.
 absolvere præsumant à casibus Bullæ Cœnæ;
 consequenter tacitè videtur indulisse, ut
 casu necessitatis & impediendi absolvent quo-
 que à casibus Bullæ Cœnæ.

Quæres 1. An Religiosi Mendicantes, vel
 alii, possint absolvere à casibus Episcopali-
 bus? 2. quid Confessario faciendum, quan-
 do casus reservatus, à quo nequit directè ab-
 solvere, ipsi in Confessione proponitur? ad
 1. quamvis olim probabiliter potuerint
 suorum privilegiorum, hodie tamen post Bul-
 lam cit. Urbani VIII. & propositionem à
 Alexandro VII. damnatam, sic sonantem, Men-
 dicantes possint absolvere à casibus Episcopali-
 vatis, non obtenta ad id eorum facultate, cum
 extra Italiam non amplius possint. Unde Re-
 gularium Superiores, præsertim nostræ Socie-
 tatis, ab Episcopis petere & obtinere solent
 facultatem à dictis casibus absolventi. No-
 minatim tamen ab Episcopis excommunica-
 tos, saltem si talem censuram non speciatim
 sibi reservent, & poenitens paratus sit præ-
 stare Episcopo & Parti læsæ satisfactionem,
 Religiosi Mendicantes etiam hodie adhuc pos-
 sunt absolvere pro foro interno, teste Tan-
 bur. lib. 3. Method. Confess. c. 7. §. 5. n. 22. qui
 talis Censura nec est casus Bullæ Cœnæ, nec
 per se, nec per decretum generale, nec spe-
 cialiter Episcopis reservata. Confessariis ta-
 men Soc. JESU ad id opus est specialis licen-
 tia suorum Superiorum. Tambur. de cas. et
 Compend. Privil. ejusdem Societ. §. 1. v. abso-
 lutio. n. 2. ad 2. Si verè dubitet post diligentem
 reservationis discussionem, an sit casus refer-
 vatus, absolvat: cum sit in possessione sue
 potestatis. Sinovit, esse reservatum, quan-
 vis per se loquendo deberet poenitentem di-
 mittere absque Absolutione, ac mittere ad
 Superiorem vel alium potestate absolventem
 prædictum, ut fert communis sensus, potest
 tamen ordinariè illi impertiri absolutionem,
 etque sic dicere: doleo, quòd nequeam te al-
 liter absolvere, quàm indirectè seu cum onere,
 ut hoc peccatum iterum confitearis poe-
 nitentem habenti absolventi ab hoc peccato
 reservato, vel ut redeas ad me post hoc vel
 hoc tempus, dum interea facultatem te ab-
 solvendi impetraveris. Si acquiescat, bene
 est: si hæc facere nolit poenitens, signum est,
 quòd non sit ritè dispositus: imò si Confessa-
 rius notet, poenitentem invincibiliter igno-
 rasse, suum peccatum esse reservatum, potest
 directè absolvere juxta probabilem quoran-
 dam sententiam: si autem debeat communi-
 care, alias subiturus infamiam, vel Sacerdos
 celebrare, absolvat indirectè vel directè mi-
 nus propriè, h. e. cum onere, se rursus litem
 di vel habenti potestatem absolventi, vel illi
 postquam eam obtinuerit, Gobat à n. 2. c.

Chapeville in *traſſ. brevi*, quem refert ex Laym. n. 10. uterque cum alijs.

16 Dico 7. Sigillum Confessionis ita ſtrictè obligat, ut nullo prorsus caſu licitum ſit revelare peccatum dependentem à Confessione cognitum, niſi ipſe pœnitens dederit facultatem. Ita unanimis Theologorum contra Altiſſidorenſem ſententia, & communis Eccleſiæ ſenſus, atque perpetua traditio Ratio, quia, ſi vel unico in caſu humana poteſtas in obligatione Sigilli Sacramentalis diſpenſare poſſet, abſterri ab integritate & uſu Sacramenti Pœnitentiæ, tantopere relapſis poſt baptiſmum neceſſarij, homines poſſent, atque illud redderetur magis oneroſum, quàm Chriſtus inſtituit. Ut adeò nec liceat revelare aliquid ad evitandam proximi necem, vel ad ipſius etiam Reipublicæ, aut totius Mundi extremum malum declinandū, vel ad quodcunque bonum cuiſcunque procurandum, licet accederet conſenſus Sedis Apoſtolicæ. Dixi tamen, niſi ipſe pœnitens dederit facultatem; cum enim obligatio Sigilli principaliter introducta ſit in favorem pœnitentis, in poteſtate ipſius eſt, illam remittere; neque pro caſu hujus licentiæ, quæ tamen debet eſſe liberrima, pœnitenti penitus voluntaria, formalis, & expreſſa, nec dolo nec metu extorta, ac inſuper ſemel data ad libitum revocabilis, Sacramentum hoc nulli redditur oneroſum vel exoſum.

17 Quæres, an violatio Sigilli ob parvitatem materiæ revelatæ non poſſit excuſari à peccato mortali? R. 1. quatenus adverſatur virtuti Religionis, & Sacrilegium eſt, quale eſt ſemper, nunquam excuſatur ratione parvitatis materiæ à peccato gravi, imò graviffimo: ratione parvitatis materiæ, inquam; nam ex imperfectione actus, ſcilicet ob defectum adverſitatis, deliberationis &c. veniale, imò & nullum peccatum involvere poſſet. R. 2. quatenus verò adverſatur Juſtitie vel Charitati, non repugnat, talem revelationem ex parvitate materiæ fieri veniale tantum peccatum; cum revelatio levis peccati in leve tantum pœnitentis nocumentum cedere poſſit. Vid. P. Stoz in *tribus. Pœnit. lib. 2.*

§. 2.

De Pœnitentiâ, ut eſt Satisfactio. Ubi etiam de Remiſſionibus, ſeu Indulgentiis.

18 Sciendum 1. Pœnitentiâ, prout eſt Satisfactio pro pœna temporali, ex dimiſſis quoad culpam peccatis reſidua, vel eſſe Sacramentalem, & partem integram Sacramenti, de qua hic potiſſimum agimus, vel eſſe non Sacramentalem, ſed ſponte ſuſceptam à pœnitente: in priori acceptione eſt opus bonum pœnale à Confessario impoſitum pœnitenti in pœnæ temporalis compenſationem, ut ſatisfiat aliquo modo Juſtitie Divinæ; nam ex Fide & Trident. ſ. 14. c. 8. conſtat, non ſemper, imò ordinariè non ſimul omnem pœnam temporalem remitti cum culpa, præſertim mortali, per Sacramentalem Abſolutionem dimiſſâ. In poſteriori acceptione eſt opus pœ-

nale externum voluntariè aſſumptum ad vindicanda peccata, & ad placandam Divinam offenſam. Pœnitentiâ hæc dividitur in Privatam & Publicam: Privata eſt, quæ vel à Confessario poſt Confessionem injungitur privatim peragenda, vel à Pœnitente ſponte ſuſcipitur, ac privatim & in occulto peragitur. Publica, quæ imponitur, & peragitur publice, pro peccatis manifeſtis; quia manifeſta peccata non ſunt occulta correptione purganda. c. 1. h. t. Talis ferè pro foro externo & à Superiore Eccleſiaſtico injungi poteſt; à Confessario autem ſolum cum licentia pœnitentis, & cum debita cautela, ne inde violetur ſigillum Confessionis; licet Confessarius poſſit, & ſubinde debeat, obligare peccatorem publicum, ut etiam publice emendatum ſe oſtendat, ac ſcandalum tollat, negatâ etiam, ſi aliàs id ſperare nequeat, interim Abſolutione. Publica ſubdividitur in Solennem & non-Solennem. Publica ſolennis, quæ hodie in deſuetudinem abiit, olim imponebatur cum certis ſolennitatibus, quæ referuntur can. 63. 64. ſeqq. d. 50. nonniſi propter graviffima ſcelera toti communitati ſcandalosa & pernicioſa, atque à ſolo Epifcopo, vel ejus mandato, non tamen Clericis, niſi depoſitis ſine ſpe reſtitutionis, & quidem initio Quadrageſimæ, ubi ſe Rei præſentare debebant in habitu pœnitentium, & ad exemplum expulſionis Adæ ex Paradifo, expellebantur templo, ac feriâ; in Cœna Domini recipiebantur. Et hi ſolenniter pœnitentes fiebant infames, non quidem ratione pœnitentiæ, ſed ratione promulgati criminis. Publica non-ſolennis eſt, quæ quidem publice peragenda injungitur ac in facie Eccleſiæ, at ſine prædictis ſolennitatibus, v. g. ſi alicui à Superiore injungitur peregrinatio cum pera & baculo benediſtis, & de hac loquitur. c. 1. cit.

Sc. 2. per Remiſſiones hic intelligi relaxatio- nes pœnarum temporalium, ſpecialiter ab Eccleſia conceſſas, ne per opera pœnitentiæ extingui debeant poſt peccata, quoad reatum culpæ & pœnæ æternæ jam dimiſſa per Abſolutionem Sacramentalem vel per Contritionem perfectam, reſiduæ adhuc pœnæ temporales, aliàs vel in hac vita vel in Purgatorio ſolvendæ & ſuſtinentæ. Et hæ relaxationes ferè ſunt Indulgentiæ, uti vocamus, per quas Eccleſia per applicationem Satisfactionum Chriſti & Sanctorum remittit diſtas pœnas temporales, quæ aliàs delendæ forent per pœnitentiâ, quam Antiqui *Canones Pœnitentiales*, ut appellantur, & habentur in fine Decreti Gratiani, pro ſingulis ferè gravioribus peccatis taxârunt, & antequam refrigereſceret charitas, à fidelibus magnò zelo aſſumebatur, vel etiam à Superioribus infligebatur: ſucceſſu autem temporis, cum tepor invaleſceret, Indulgentiæ prædictæ, licet ſemper fuerint in Eccleſia, quamvis rariores, frequentari magis & magis coeperunt, uti hodie videmus. Indulgentiæ autem ex *Extrav. 2. h. t. int. com.* ſic definiuntur: ſunt remiſſio pœnæ temporalis pro peccatis actualibus debite ex Theſauro Eccleſiæ deſumpta. Adeoque per Indulgentias non remittitur

D d d 2

titur

tetur ullum peccatum quoad reatum culpæ, sed solum post dimissam culpam quoad reatum pœnæ temporalis, alias sustinendæ in Purgatorio alterius vitæ, vel delendæ in hac vita per opera Pœnitentiæ & satisfactoria, aut per ærumnas patienter toleratas. *Thesaurus Ecclesiæ*, ex quo desumuntur Indulgentiæ, & quidè inexhaustus, sunt præcipuè passiones & satisfactiones, seu opera satisfactoria infiniti valoris, ipsius Christi, deinde B. Virginis & aliorum Sanctorum, quibus ipsi non indiguerunt ad satisfaciendum pro pœna temporali, ac proinde remanserunt in thesauro & dispositione Ecclesiæ. Ab istis Indulgentiis impugnandis originem sumpsit schisma, apostasia, & hæresis perniciosissima Martini Lutheri, in fausto fidei ac in Germaniæ perniciem nati, qui, ut ipsemet postea falsus est, impugnare Indulgentias cepit ignarus, quid verè & propriè essent. Ne id pluribus tum in hac tum in aliis materiis contingat, ut disputent de rebus Fidei, quas non satis intelligunt, suaferim, præsertim iis, quos propter viciniam cum Hæreticis agere vel necesse est, vel facile contingit, ut legant, ac attentius nonnunquam volvant librum aliquem Controversiarum, fortè meum *Cursum Theologiæ Polemicæ*, ubi succinctè & facili stylò pertractatam invenient omnem materiam cum modernis Hæreticis controversam.

20 Sc. 3. Indulgentias dividi i. in Plenarias seu Totales, & in non-Plenarias seu Partiales. *Plenaria Indulgentia* tollit omnem pœnam in hac vel altera vita exsolvendam. *Non-Plenaria* partem duntaxat pœnæ: si remittat tertiam v. g. vel quartam pœnæ partem, est *Indeterminata*; cum pœna debita in diversis subiectis sit inæqualis: si verò ad certi temporis pœnam remittendam conceditur, v. g. 20. 40. dierum, unius anni, vel 7. 10. 100. annorum, est *Determinata*: si sit 7. annorum Indulgentia, vocatur *Septenna*, per quam nimirum remittitur pœna, quæ alias per jejunium 7. annis continuatum, & secundum Canones Pœnitentiales antiquos inunctum, deleri potuisset: si respicit 40. dies, appellatur vel *Quadragesima*, quæ est Indulgentia, quæ deletur pœnæ tantum, quantum per jejunium 40. dierum juxta præfatos Canones impositum, fuisset deletum: vel *Carena*, qua exsolvitur tantum pœnæ, quantum per jejunium in solo pane & aqua 40. diebus continuatum juxta dictos Canones fuisset exsolutum. Siquidem sensus concessionis Indulgentiarum determinatarum non est, quasi per eos extinguatur intra illud tempus pœna illa, quæ in Purgatorio per hoc tempus extinguetur, sed iste, quòd tanta pœna deleatur per hujusmodi Indulgentias, quanta fuisset deleta per opera pœnitentiæ secundum Canones Pœnitentiales per illud tempus peracta: quæ pœna cum longè amplior per hujusmodi opera pœnitentiæ, v. g. jejunium 7. annis continuatum, deleatur, quàm in Purgatorio per idem 7. annorum spatium deleretur, cum opera viatoris in gratia constituti sint Deo longè graviora, quàm existentis in Purgatorio jam extra statum viæ; ideo apparet, quàm efficaces sint Indulgentiæ, hominibus utiles, quo

in pretio habendæ, & quanta sedulitate habendæ. 2. in *Reales, Locales, & Personales* prout nempe vel certis rebus, v. g. numismatis, privilegiis &c. vel certis locis, v. g. templis, vel certis personis conceduntur. 3. in *Indulgentias pro vivis*, respectu quorum habent rationem absolutionis, & *pro defunctis*, respectu quorum habent rationem solutionis tantum & suffragii; cum Ecclesia in animas defunctorum non habeat jurisdictionem, quam supponit *absolutio*.

Sc. 4. Speciem Indulgentiæ *Plenariæ* esse *Jubilæum*, quod præter plenariam seu plenissimam pœnæ pro peccatis adhuc debitæ remissionem continet adhuc alias quoque gratias, videlicet 1. facultatem eligendi Concessionem quemcumque ex approbatis ab Episcopo, 2. potestatem talis electi Concessionem ab omnibus peccatis, Censuris, & casibus, alias Episcopo, vel etiam Summo Pontifici reservatis: excipiunt tamen aliqui excommunicatum ab homine, seu à Judice excommunicatum (suspensum vel interdictum) publicè & nominatim denuntiatum, item casus in Bulla Censuræ reservatos: Palao tamen & alij probabiliter tenent, etiam hos excommunicatos, & à casibus Bullæ Censuræ, vi Jubilæi, si in eo specialiter non excipiantur, absolvi posse. In presenti Jubilæo, quod perendie, nimirum 27. Julii 1721. apud nos Ingolstadt inchoabitur, expressè data est potestas absolvendis à casibus Bullæ Censuræ. 3. Licentiam eidem Concessorio datam omnia vota, etiam jurata, commutandi in alia opera bona valoris aliquantò minoris; licet excipi soleant vota alias reservata, uti ingrediendæ Religionis, Castitatis perpetuæ, & subinde etiam (non tamen in proximè inchoando) vota triplicis Peregrinationis, Romanæ, Jerosolymitanæ, & Compostellanæ, item per se censentur excepta vota, quorum commutatio cederet in præjudicium tertij. Hujusmodi Jubilæum concedi à Pontifice solet Romam peregrinantibus in anno Simplicij, ut vocatur, qui olim fuit tantum centesimus, postea verò quinquagesimus. *Extrav. 1. §. 2. b. t. int. com.* hodie autem ex dispositione Pauli II. & Sixti IV. semper solet esse vigesimus quintus. *Extrav. 4. eod.* Finito hoc anno etiam extra Urbem & per reliquum Orbem Christianum solet ex indulgentia Pontificis idem Jubilæum concedi, & ab Episcopis promulgari, qui ad obtinendas ejus gratias certum tempus, unius vel plurium mensium, & apud nos ferè tantum duarum hebdomadarum, intra quas præscripta opera fieri debent, designant. Præter istud Jubilæum ordinarium confluxerunt Pontifices tam in Urbe, quàm extra illam, alia quoque extraordinaria concedere ob graves & publicas causas, v. g. ad cedendum ob graves & publicas causas, ad averendum periculum à Turcis vel alijs infidelibus imminens &c. Ordinariè autem statim post suum ad Pontificatum evectionem singuli soles concedere, uti præfens clementissimè concessit Innocentius XIII. nuper ad Cathedralam S. Petri evectus.

22. Dico 1. Per se & regulariter tenetur Confessarius semper injungere confitenti aliquam pœnitentiam. 2. eamque proportionatam non tantum gravitati & multitudini peccatorum, verum etiam statui, viribus, & dispositioni pœnitentis. 3. injunctam verò tenetur acceptare pœnitens, si ea rationabilis sit, & ipse velit absolvi. 4. nec acceptatam sine nova Confessione alius Confessarius ab eo, qui injunxit, distinctus commutare potest. Pars 1. & 2. traditur à Trident. s. 14. c. 8. de Pœnitentia præcipiente, ut *Sacerdotes Domini, quantum Spiritus, & prudentia suggesserit, pro qualitate criminum, & pœnitentiam facultate, salubres & convenientes pœnitentias injungant &c.* Habeant præ oculis, ut satisfactio, quam imponunt, non sit tantum ad novæ vitæ custodiam, sed etiam in præteritorum peccatorum vindictam & castigationem. Ratio, quia Confessarius agit personam Medici & Judicis: ut *Medicus*, debet injungere pœnitentiam, quæ per modum medicinæ sit salutaris pœnitenti, attentæ ejus facultate & statu ad præservandum à lapsu, ut *Judex* debet vindicare priora delicta per opera pœnalia delictis proportionata; siquidem per pœnitentiam intelliguntur quælibet opera bona, cum quodlibet habeat adjunctam aliquam molestiam, sui victoriam. & sic aliquam pœnalitatem ac vim satisfactoriam. Revocantur communiter ad tria genera, *Orationis*, ut sunt preces, auditio Missæ, concionis, vespærum, frequentatio Confessionis & Communionis, meditatio Passionis Christi, quatuor Novissimorum &c. aliæque opera spiritualia tum interna, tum externa, ut lectio spiritualis libelli &c. *Jejunij*, quo nomine veniunt etiam flagellationes, cilicia, aliæque carnis macerationes: & *Elemosynæ*, quod spectant alia quoque opera misericordiæ, spiritualia & corporalia, pro vivis, ac defunctis obeunda. Et licet possint injungi opera etiam aliunde jam debita ex præcepto, voto &c. ordinariè tamen non expedit talia imponere, nec censentur imposita, nisi Confessarius exprimat. Dixi autem, *per se & regulariter*; nam licet omittit pœnitentiam Confessarius 1. si moribundum jam sensibus destitutum absolvit: si tamen adhuc sui esset compos, deberet levem injungere, v. g. ut ore vel corde dicat, *fiat voluntas tua*, vel ut pronuntiet nomen *JESU & MARIE*, vel ut suos dolores offerat Deo. 2. si pœnitens post jam injunctam pœnitentiam & datam Absolutionem se iterum acculat de novo aliquo peccato prius omisso, ut solent scrupulosi. 3. si probabiliter existimat, pœnitentem jam aliter satisfecisse per vehementem Contritionem aut opera pœnitentiæ ultrò suscepta: sed hoc casu non debet aliquis sibi facile fidere, ne facile decipiatur. Pariter licet mitigat, & pœnitentiam gravitati ac multitudini peccatorum non respondentem injungit 1. si pœnitens sit infirmus, senex, pauper, qui duro labore sustentari debet. 2. si det signa valde magni doloris & Contritionis, aut si alias multum sit deditus virtutum ac pœnitentiæ actibus sponte suscipiendis. 3.

si paulò antè lucratus sit Indulgentias, vel statim lucraturus credatur, vel si ei injungatur, ut studeat illas lucrari. 4. si Confessarius prævideat, à pœnitente majorem pœnitentiam non implendam, vel timeat, ne per gravio-rem absterreatur à frequentiori Confessione, quæ tamen ipsi valde utilis esset futura; præstat enim tales infirmos cum levi pœnitentia ducere ad Purgatorium, quàm cum magna, quam non peragunt, vel quâ absterrentur à salutari hoc Sacramento, ad Infernum. 5. si Confessarius formulæ Absolutionis subiungat hæc verba: *quidquid boni feceris, & mali sustinueris, sit tibi in remissionem peccatorum &c.* quia valde probabile est, vi horum verborum opera subsequenter (quousque necessarium, vel ob conservatum gratiæ statum possibile fuerit) ad rationem pœnitentiæ Sacramentalis elevari, & singularem acquirere vim ex opere operato satisfaciendi pro peccatis confessis, ut ex plurimis Auctoribus probat P. Stoz lib. 2. q. 3. à n. 15. Nihilominus tamen studeant Confessarii, ut ipsi, quibus mortalia confessis mitigant pœnitentias, injungant Medicinales, v. g. breves quidem, sed quotidianas preces ad certum tempus, crebriores Confessiones, lectiones librorum spiritualium, auditiones Concionum, devitationes certarum domuum, & occasionum, aliquas Elemosynas &c. Pars 3. claret, quia alias, si pœnitens non tenetur acceptare pœnitentiam, potestas eam injungendi in Confessario esset frustranea: grave tamen peccatum non committeret recusando, vel postea non implendo, si pœnitentia injuncta foret levis, vel magna quidem, at propter mera venialia, aut sub levi tantum peccato injuncta. Nec facile dimittat Confessarius pœnitentem, qui gravio-rem, licet rationabilem & delictis proportionatam, pœnitentiam recusat, paratus sine absolutione discedere, modò velit aliquam acceptare. Pars 4. inde inferitur, quòd commutatio pœnitentiæ sit actus Judicialis, qui supponit causæ cognitionem; imò, quia & jurisdictionem requirit, ab ipso pœnitente nunquam commutari pœnitentia potest etiam in opus manifestè melius. Prior autem Confessarius, qui injunxit, sine nova Confessione permittitur commutare, modò confusam saltem priorum peccatorum notitiam habeat; cum commutatio referatur ad prius iudicium Sacramentale.

Dico 2. Indulgentias concedere quascunque, etiam pro defunctis, ex plenitudine potestatis potest Summus Pontifex. 2. Modò habeat justam & rationabilem causam. 3. Inferiores autem Prælati nequeunt, nisi ex privilegio, vel consuetudine, hanc potestatem legitime obtinuerint. 4. Sic Legatis Apostolicæ Sedis in litteris suæ Legationis, & quidem communiter ad 100. dies, ista potestas concedi solet: sic ex privilegio vel consuetudine eadem competit Cardinalibus itidem ad 100. dies, ut docet Gobat & La Croix to. 6. n. 1321. Sic Episcopis (non autem Capitulo Cathedrali, Sede vacante, nec Vicario Generali, aut

Ddd 3

Præ-

Prælati alijs inferioribus, ut habet communis) in suis diocesis, & Archi-Episcopis in suis proprijs, sed tantum in Dedicatione Ecclesiæ Indulgentias unius anni, & in Dedicationis Anniversario Indulgentias 40. dierum, cum restrictione ad vivos tantum, de Jure communi dare permittitur c. 14. c. 15. b. 4. Sic quoque ex speciali privilegio obtinent quandoque Superiores Regularium potestatem concedendi Indulgentias pro suis subditis tempore Visitationis. Pars 1. sumitur tum ex Matthæi c. 16. v. 19. ubi Christus ad Vicarium suum dixit: *tibi dabo claves Regni cælorum, quodcumque solveris super terram, erit solutum & in cælis*, tum ex Extrav. Unigenitus 2. b. t. int. Comm. Addidi, etiam pro defunctis, at non per modum Absolutionis, uti pro vivis, sed per modum suffragij, h. e. satisfactiones Christi exhibendo Divinæ Majestati quasi solutionem pretij, adjunctis precibus, ut eas pro debito pœnæ, à defunctis adhuc sustinendæ, misericorditer acceptare, & pœnam remittere dignetur; cum Papa, utpote cui tantum data est potestas solvendi & ligandi super terram, in defunctos jurisdictionem, & sic potestatem absolvendi à pœnis non habeat. Atque hinc aliqui putant, Indulgentias pro defunctis concessas non habere effectum certum ac infallibilem: sed infallibilem affirmant plures & verius cum S. Thoma, id desumens ex Bulla Leonis X. ad Cajetanum, in qua æqualiter & absolute videtur promitti liberatio à pœnis tam defunctorum quam vivorum. Pars 2. colligitur ex cit. Extrav. & ex hac ratione; quia Papa non est Dominus, sed solum dispensator Thesauri Ecclesiæ & Satisfactionum Christi: merus autem dispensator non solum illicitè, sed etiam invalide, disponit de rebus sui Domini sine justa causa; qua deficiente prodigeret, non dispensaret thesaurum: sed prodigere non censetur esse concessum. Pars 3. & 4. videntur jam satis roboratæ ex dictis.

- 24 Oppones 1. si requiritur jurisdictio ad concessionem Indulgentiarum pro vivis, tunc Papa non est capax Indulgentiarum; quia in se ipsum non potest exercere actum jurisdictionis: sed hoc videtur inconveniens, ut Papa sit deterioris conditionis, quam fideles subditi. 2. si Papa potestatem habet concedendi Indulgentias etiam pro defunctis, tyrannus est, si per Indulgentias passim concessas non evacuet totum Purgatorium, & animas, si possit, non liberet statim à tam gravibus pœnis: sed hoc Sedi Apostolicæ non convenit. 3. dispensatio in lege jejuniij, absolutio ab excommunicatione, ac similibus pœnarum remissiones valent, licet concedantur sine justa causa; ergo & largitio Indulgentiarum sine justa causa. 4. multa prohibentur, quæ tamen facta tenent, ac roboris obtinent heremitatem. c. 16. de Regular. ergo & concessio Indulgentiarum, licet fieri sine causa prohibeatur, facta tamen tenebit. 5. nunquam potest deesse justa causa, cum utiq; sufficiens causa sit hominem liberari à pœna, aliàs in Purgatorio sustinenda, quæ est gravissima: ergo ex defectu causæ nunquam

potest invalida esse concessio Indulgentiarum. R. ad 1. Requiritur quidem jurisdictio, at non contentiosa, sed voluntaria, quæ non exigit declarationem personarum, sed in seipsum exerceri potest. Ad 2. *N. Ma.* quia non semper adest causa sufficiens, ut Papa applicet Thesaurum Ecclesiæ pro defunctis. Ad 3. *N. Com.* & parit. illæ dispensationes, abolutiones, & remissiones procedunt ab ijs, qui agunt quod in re sua, & suæ liberæ dispositioni relicta: a Papa concedendo Indulgentias non agit quod in re sua & dominus, sed ut dispensator rei alienæ. Ad 4. *dist. Ant.* tenent facta ab eo, qui liberam habet potestatem disponendi, & aliunde non sunt irritata. C. Ant. ab eo, qui liberam potestatem agendi desitutus est, uti est nec administrator rei alienæ. *N. Ant. & Com.* Ad 5. Si sufficeret talis causa finalis generalis, & à fine non distincta, quodlibet peccatum statim remitti, & quodlibet votum vel iramentum statim dispensari ac relaxari absque causa & c. posset; quod tamen est contra communem sensum non modò Doctorum, sed etiam Fidelium. Requiritur itaque etiam ad Indulgentias concedendas causa à fine & causa illa finali generali distincta, cujusmodi censentur esse exaltatio Ecclesiæ, conversio infidelium, hæresum extirpatio, Fidei propagatio, Principum Christianorum concordia, reformatio vitæ, morum emendatio & c. obtinenda per preces & pia opera, ad lucrandas Indulgentias præscribi solita, item excitatio ad studium devotionis, ad faciendas eleemosynas, ad redimendos captivos, promovendum Dei Sanctorumque cultum, remuneratio oblatorum & meritum in Ecclesiâ & c. quæ de causa Religiosis multæ Indulgentiæ conceduntur. Pro coronide observa ex regula *Cellar. 53.* Pontificem nolle alicui Ecclesiæ, vel loco, Indulgentias largiri, in quo prius jam aliæ habentur, nisi exprimat. Unde, si quis petat novas Indulgentias pro sua Ecclesiâ, in qua jam aliæ sunt antecederet concessas, opus est, ut in sua petitione exprimat veteres.

Dico 3. Durante Jubilæo Anni Sancti suspenduntur per illum annum omnes Indulgentiæ plenariæ (non tamen Partiales) extra Urbem alijs locis, rebus, & personis concessæ. Extrav. 4. b. t. int. comm. nempe ut celebratio & affluxus Fidelium sit major in Urbem, seu Romam. Excipiuntur tamen, & pro suspensionem habentur Indulgentiæ plenariæ pro articulo mortis, vel in Bulla Cruciatæ, vel directè pro defunctis concessæ. Gobat in *tratt. de Jubilæo*, qui Auctor, uti & Gregor. de Valentia to. 2. d. 7. q. 20. præ cæteris in materia Indulgentiarum rectè consuluntur. An verò etiam illæ, quæ pro vivis quoque, & non directè & unice pro defunctis dantur, quales sunt, quæ proponuntur in Communionem Generali singulis mensibus in templis Societatis JESU, suspensæ sint, nec ne, dubitatur, & in ultimo Jubilæo anni 1700. diu diffidebant Collegia ipsius Societatis, dum aliquæ illas promulgabant, aliæ non donec interrogatum Papam etiam has esse suspensas declarasse fama attulerit. Similium

declarationem suspensionis harum Indulgentiarum Menstruarum mandat Clementis X. per hujus Vicarium Generalem Cardinalem Carpinum pro anno Sancto 1675. factam esse, meminit Gobat in *Appendice ad cap. 48. de Jubilæo*. Idem asserit Viva apud La Croix n. 1401. Excipiuntur quoque Indulgentiæ S. Domini Lauretaniæ. La Croix n. 1401. cit. Ecclesiæ B. V. in Eremo, seu Einsidensi concessæ, ut docet Gobat, & Ecclesiæ S. Jacobi Compostellæ, ut habet Palao, nec non ædi Sacre Portiuncule dictæ Assisi, licet eadem Indulgentiæ Portiuncule per reliquum Orbem extra Assisium suspendantur. Viva de Jubil. & La Croix loc. cit.

TITULUS XXXIX.

De Sententia Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti.

ADDo verba, Suspensionis, & Interdicti; licet enim in Rubrica Decretalium Gregorii IX. non reperiantur, reperiuntur tamen in *Sexto & Clementinis*. Adeoque tractatur hoc loco de pœnis Medicinalibus pro foro utroque, seu de *Censuris*, & rectè, quia in præcedentibus Titulis jam actum est de pœnis in genere, ac in specie de *Vindictivis* fori externi, atque de *Pœnitentijs*, tanquam pœnis fori duntaxat internum spectantibus. *Censuræ* appellantur à *Censuris* Romanis, quorum officium erat mores & errores civium censere aut castigare. De his prius in genere, ac postmodum de singulis in specie, nimirum de *Excommunicatione*, *Suspensione*, & *Interdicto* agemus, subjuncturi ali- quid de *Cessatione à Divinis*.

SUMMARIUM.

1. Ingressus ad præsentem materiam.
2. 3. Quid & quotuplex sit Censura.
4. 5. 6. 7. à quo & contra quos ferri possit.
8. Propter quale delictum.
9. Quo modo sit ferenda.
10. 11. 12. Quando ab ea excuset ignorantia, dubium, metus, & appellatio.
13. Tollitur per Absolutionem, & qua ratione.
14. Quinam possint ab illa absolvere.
15. Bulla Cœne recitatur.
16. Præstat quoque Censuras juris referre.
17. Catalogus Excommunicationum *Bulle Cœne*.
18. Et reservatarum in Corpore juris.
19. Item non reservatarum.
20. Quid circa illas notandum.
21. Catalogus Suspensionum juris.
22. Catalogus Interdictorum juris.
23. Quid sit Excommunicatio, & Anathema.
24. Quid Major, quid Minor.
25. Quinam Excommunicati Tolerati, quinam Vitandi.
26. 27. Explicatur Excommunicatio Canonis: si quis suadente &c. de percussione Clerici &c.
28. Excommunicatio Major, à quo, in quos, qua de causa &c. ferri possit.
29. Quibus bonis privet non-toleratos.
30. An etiam iisdem privet toleratos.

31. Quæ communicatio fidelibus sit prohibita.
32. Et quæ permissa cum excommunicatis non-toleratis.
33. An libere communicare possint cum toleratis. Et quid agendum, si non toleratus sit præsens, ubi celebratur Missa.
34. Excommunicatio Minor quando incuratur.
35. Quem habeat effectum, seu quibus bonis privet.
36. 37. Excommunicatio Canonis quando contrahatur.
38. Quis ab ea possit absolvere.
39. 40. Sensus quid sit, & quotuplex.
41. A quo, & quo modo infligenda, quomodo impediatur.
42. Quinam suspendi possint.
43. Quod peccatum, & quæ pœne contrahantur a violentibus illam.
44. Quis ab ea absolvendi potestatem habeat.
45. 46. Interdictum quid sit, & quotuplex.
47. A quo &c. ferri valeat.
48. Contra quos. Et quinam eo involvantur.
49. Et ob quam causam.
50. Quibus bonis privet Interdictum.
51. Quando illis privet.
52. Quale peccatum, & quam pœnam incurrant violentes.
53. A quo tollatur tam Locale quàm Personale.
54. Cessatio à Divinis quid. Quis ejus effectus &c.

S. I.

De Censuris in genere.

SCiendum 1. Censuram Ecclesiasticam in genere, ac propriè acceptam, in hunc sensum definiri communiter: est pœna spiritualis, & medicinalis, per quam homini baptizato, delinquenti & contumaci, per potestatem Ecclesiasticam auferatur usus quorundam bonorum spiritualium. Suarez de Censur. d. 1. sect. 1. n. 5. Laym. l. 1. tr. 5. p. 1. c. 1. sumiturque ex verbis Christi Mat. 18. ubi Christus contumaciter Ecclesiæ non parentem vult haberi sicut Ethnicum & Publicanum. Notentur verba, spiritualis, & medicinalis: prius, quia ad solam pertinet animam, quam privat certis quibusdam bonis, eorūque usu tam activo, quàm passivo, ut est participatio communium Ecclesiæ suffragiorum, ministratio, & participatio Sacramentorum &c. quare exilium, carcer, & aliæ pœnæ temporales, uti & privatio beneficiorum, nisi adjunctam habeat suspensionem, Censuræ non sunt: posterius, quia eo tendit, ut delinquens emendetur & contumaciam ponat, à qua quamprimum desistat, & à delicto cessat, cessare quoque debet Censura absolutione impetratā, per c. 3. de Offic. Ord. c. 1. h. t. in 6. Unde depositio & degradatio, licet sint pœnæ spirituales, tamen censuræ non sunt, uti nec irregularitas; quia non medicinales, sed vindictivæ sunt pœnæ, de se perpetuæ, ac infligi possunt propter peccatum merè præteritū, imò etiam jam emendatū. Dixi quoque, auferatur usus quorundam bonorum spiritualium, nimirum quæ sunt communia fidelibus & publica, vel externa, quorum videlicet administratio & applicatio est penes Ecclesiam, uti sunt Ecclesiæ suffragia, Indulgentiæ, jurisdictio Ecclesiastica, Sacrificia, Beneficia & Officia